

nalne slike u pokretu, mogu vezivati za likovne umjetnosti. Treća je projekcija bila namijenjena školama; prikazani su filmovi koji na uvriježen dokumentarni način pričaju o otkriću filma i suvremenim mogućnostima kpm-pjutora.

Ovi su događaji, s obzirom na posjećenost, ukazali na interes koji vlada za medijima proširen galerijski postav.

Negdje u podlozi tih napora bila je svijest da je (citirajmo B. Valušeka) »slaba, gotovo nikakva opskrbljenost muzejskih ustanova suvremenim tehničkim pomagalicama, kaskanje za praksom likovnih, tj. vizuelnih umjetnosti, odraz (je) vremena i sredine koji ne prepoznaju vrijednosti. Suvremeni bi muzej morao biti mjesto u kome se sabiru žarišta tokova života, a muzejski predmet prezentira u svom bogatstvu povijesnih i kulturnih značenja. Bez potrebnog instrumentarija muzejski je radnik tek sakupljač i čuvar«.

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja priredio je u »staklenom tornju« robne kuće »Varteks«, iz svog fundusa, izložbu »Komuniciranje u pomorstvu«. Živa scenografija zastavica, lampi, raznih signalnih uređaja i sl. privlačna je naročito djeci, a sam prostor kao i njegov smještaj u centru grada osigurava veći broj posjetilaca, te je pogodan za popularizaciju muzejske djelatnosti.

Prirodoslovni muzej je značajan broj svojih eksponata, vrlo efektivnih po obliku i boji, izložio također u »staklenom tornju« i vitrinama ulaznog pro-

stora robne kuće »Varteks«, a uredio je i izlog kod ulaza u robnu kuću »Korzu«.

Pažljivo odabravši i obradivši (legendama) eksponate, ovaj je muzej zapravo prenio dio svog muzejskog postava u pješačku najfrekventniju zonu riječkog prostora, približivši ih na taj način i onima koji ih sami ne bi došli pogledati u muzej.

Zahvaljujući susretljivosti zaposlenih u riječkim robnim kućama i knjižarama, dah muzeja mogao se osjetiti na riječkom Korzu, u nekim njegovim izlozima. Bilo da su, koristeći se materijalom iz pojedinih muzeja, uređeni na način da najavljuju izložbe i projekcije povodom Dana muzeja u samim muzejima, bilo da prikazuju svoju građu na neki način vezanu uz muzeje, galerije ili komunikaciju. Poseban je slučaj knjižara inozemne literature koja je jedan od svojih izloga ispunila isključivo publikacijama riječkih muzeja i galerija.

Također je i dnevni lokalni tisk (»Novi list«, 21. i 22. 5. 83.) spremno sudjelovao u obilježavanju Dana muzeja, posvetivši riječkoj muzejskoj problematici čitavu stranicu svoje kulturne rubrike, omogućivši tako muzealcima da za javnost progovore o prilikama u kojima se muzeji nalaze.

Na sličan je način reagirao i riječki Radio (vodeći razgovore na temu muzeja), pa tako možemo reći da je ovaj datum zaista dao povoda da se u riječkoj sredini lagano zatalasa svijest o postojanju tako »čudne zvjerke« kao što je muzej.

Izložbe Tehničkog muzeja povodom Međunarodnog dana muzeja 1983. g.

Željko Jamičić

Tehnički muzej, Zagreb

Povodom Međunarodnog dana muzeja, Tehnički muzej se dvjema prigodnim izlozima pridružio manifestacijama koje je ove godine organizirao Muzejski dokumentacioni centar. To je prvo angažiranije uključivanje Tehničkog muzeja u spomenutu akciju. Do sada smo se zadovoljavali lijepljenjem plakata o akciji i besplatnim ulazom posjetilaca na taj dan, ali za to nije bilo potrebno uložiti nikakav napor, pa niti ostvareni efekti, odnosno zanimanje javnosti, nisu bili značajni. Plakat smo postavljali unutar Muzeja tako da je na Dan muzeja podsjećao samo nas, radnike Muzeja i posjetioce koji su ionako taj dan planirali posjet Muzeju. Glavni razlog ovakvom pristupu je bio taj što »mi u Muzeju imamo ozbiljne obaveze prema našem godišnjem planu i programu rada, pa nemamo vremena za igrarije«. Iz takvog je stava izbijalo duboko nepoznavanje uloge muzeja u suvremenom društvu, posebno tehničkih muzeja, pa je zbog toga proizašlo zatvaranje našeg Muzeja u vlastito samozadovoljstvo masovnih posjeta školske djece i omladine. To je i dovelo do toga da se iscrpljujuća i jednolična vodstva grupa posjetilaca smatraju vrhuncem stručno-muzeološkog rada.

Napokon smo shvatili da takav način rada vodi u daljnju izolaciju Muzeja, te smo je ove godine prekinuli i sudjelovali, kao što je spomenuto, sa dvije akcije.

Na Trgu bratstva i jedinstva, u centru grada, knjižare »Mladost« i »Prosvjeta« stavili su na raspolaganje svoje izloge zagrebačkim muzejima. Tehničkom muzeju je pripao prostor u središnjem dijelu izloga knjižare »Prosvjeta« na površini od cca 3 m². Izložili smo eksponate iz zbirke komunikacijskih sredstava: telefone, pišaće strojeve i fonografe. Svaki je eksponat imao svoju legendu, a u sredini je stajalo ime Muzeja. Bilo je predviđeno da izložba bude postavljena od 16. do 23. 5., ali je na zahtjev rukovodioca knjižare produžena za sedam dana.

Šteta što je plakat manifestacije bio prethodno nalijepljen na manjem uočljivom dijelu izloga, i to samo njegova lijeva polovica, te nije postojala dovoljno jasna veza između eksponata i plakata. To nas je poučilo da ubuduće sve poslove oko povremenih izlož-

Jedna od izložbi u izlogu riječkih prodavaonica u povodu Međunarodnog dana muzeja
Foto: Srećko Ulrich

bi obavljamo u vlastitoj režiji. Pomoć drugih radnika je poželjna ako se radi dogovorno, u protivnom dovodi do manjih ili većih promašaja.

Drugu izložbu organizirali smo u naselju Travno, u galeriji »Turopoljski cvjetić«. Riječ je o izlogu robne kuće »Exportdrvo« koja je dio svog prostora iznajmila entuzijastima iz OKUD-a Travno za postavljanje povremenih izložbi.

Zanimljivo je da smo obavijest da Tehnički muzej izlaže u spomenutoj galeriji saznali iz dnevnog tiska. Kako ne bi morali opozvati vijest, posredstvom MDC-a smo se povezali sa OKUD-om »Travno«, te izložili naše eksponate. Izborom eksponata (jer se po prvi put pojavljujemo u prostorima Novog Zagreba) željeli smo predstaviti odjel našeg Muzeja. Izložili smo brodske fejnere, fizikalne instrumente, rudarsku opremu i alat za obradu zemlje. Ujedno smo izložili i naše razglednice koje su kasnije bile izložene na izložbi razglednica u prostorijama OKUD-a »Travno«. Bilo je predviđeno da izložba bude postavljena od 19. 5. do 9. 6., ali je na zahtjev voditelja galerije produžena za još sedam dana.

Eksponate za obje izložbe odabrali su kustosi: dipl. ing. Škulj Božica, dipl. ing. Tarabochia Nino i dipl. ing. Jamičić Željko, a likovne postavbe izložbi izvršila je Krtelj Ljerka. Ovim akcijama stvorili smo u Muzeju radnu grupu za postavljanje povremenih izložbi. Ona se sastoji od kustosa, likovnog suradnika i pogonskog radnika. Sretna je okolnost što u Muzeju raspolažemo privatnim manjim dostavnim vozilom pa transportne probleme lakše savladujemo.

Konačni rezultati ovih akcija ne mogu se iskazati egzaktnim pokazateljima jer je njihov učinak mjerljiv tek na dužu stazu. Novost, a ujedno i nova kvaliteta našeg rada, jest ta što smo se počeli pojavljivati u gradskim prostorima, te javnosti približavati i pojašnjavati našu osnovnu djelatnost. Dokaz uspjeha je i taj što je izložbama produženo vrijeme izlaganja, a to znači da interes javnosti postoji.

Nevjerojatno je koliko malo Zagrepčana zna gdje se nalazi Tehnički muzej i čime se bavi, iako je jedan od najvećih tehničkih muzeja u zemlji. No, kao najveću korist ovakvih aktivnosti procjenjujemo pomak koji se dogodio u našoj svijesti, koja je shvatila korisnost ovakvih akcija, tako da već polovicom 1983. g. planiramo aktivnosti za Dane muzeja 1984. g. O izložbama su načinjeni kraki izvještaji popraćeni fotografijama i pohranjeni u arhivi Muzeja i Muzejskog dokumentacionog centra.

Na kraju treba spomenuti i veliku organizacionu pomoć koju nam je pružio Muzejski dokumentacioni centar, na čemu se i ovom prilikom najljepše zahvaljujemo.

Izložbe u Tehničkom muzeju u 1983. godini

Božica Škulj

Tehnički muzej, Zagreb

Ove je godine Tehnički muzej u Zagrebu otvorio širom vrata većem broju izložbi nego ijedne godine ranije.

Do kraja studenog 1983. godine realizirano je sedam izložbi, što je svakako, uz ostalu, stručnu i edukativnu muzejsku djelatnost, iziskivalo posebne dodatne napore od radnika Muzeja.

No, treba naglasiti da su sve izložbe bile organizirane s jednim ili više organizatora, odnosno suorganizatora, što je rezultiralo kako stručnim, tako i organizacionim kvalitetama. Posebno dobre i kvalitetne rezultate pokazala je suradnja s manjim društvima, odnosno klubovima, koji predstavljaju veliki stručni potencijal, no njihov rad i entuzijizam dolaze do izražaja tek izlaskom pred javnost, a to im je omogućio Tehnički muzej.

Izložbena djelatnost istovremeno uvjetuje i veće angažiranje na planu

animacije i propagande, a osim toga često nameće i realizaciju uspješnih tematskih i prigodnih predavanja.

Na planu propagande Tehnički muzej se ove godine, uz već uobičajeni način putem plakata i pozivnica, mnogo više koristio javnim glasilima, te posebno radijskim medijem, što je urodilo mnogo većim i boljim rezultatima no bilo koju godinu ranije.

Osim u svom izložbenom salonu, Tehnički muzej svoju izložbenu djelatnost prenosi i van svojih prostora.

Ponajprije sudjeluje u zajedničkoj akciji svih muzeja grada Zagreba povodom Dana muzeja u svibnju, te na međunarodnim manifestacijama kao što su »Interliber« i »Ferijal 83« na prostorima Zagrebačkoj vlesajma.

No Tehnički muzej još uvijek mnogo više pažnje posvećuje izložbama koje postavlja u svojim izložbenim prostorima nego izložbama van njih.

Tijekom 1983. godine u svom izložbenom salonu Muzej je, unatoč financijskim poteškoćama, realizirao niz vrlo interesantnih izložbi kao što su:

- »Izložba željezničkih maketa i modela«,
- »25 godina svemirske ere«,
- »Izbor iz zbirke amaterske fotografije u Hrvatskoj od 1945. do 1983. g.«,
- »Sigurnost u proletu briga svih nas«,
- »21. Zagreb-Salon«,
- »Makete brodova i pomorstvo u filateliji« i
- »Izložba zrakoplovno raketnog modelarstva amatersko-raketne tehnike i filatelije«.

Realizirane izložbe su tematski obuhvatile niz vrlo zanimljivih područja,

*Detalj izložbe »Makete brodova i pomorstvo u filateliji«
Foto: Ljerka Krtelj*

